

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
2024-2025 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
II. DÖNEM I. YAZILI SINAVI (ÜLKE GENELİ ORTAK)
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
9. SINIF

**SABAH
OTURUMU**

Adı ve Soyadı :
Sınıfı / Şubesi :
Öğrenci Numarası :

Aldığı Puan

ÖĞRENCİLERİN DİKKATİNE!

1. Bu soru kitapçığında 7 soru bulunmaktadır ve sınav süresi 40 dakikadır.
2. Cevaplarınızı, soruların altında boş bırakılan yerlere yazınız.
3. Sınav 100(yüz) tam puan üzerinden değerlendirilecektir. 3 ve 5. sorular 10 puan; 1, 2, 4 ve 6. sorular 15 puan;
7. soru 20 puan değerindedir.

1. Ertesi gün, akşamüzeri şirketten ayrılmadan evvel Raif Efendi'nin masasına gittim. Sağ tarafta üst üste üç göz vardı. Evvela alttakileri açtım; biri bomboştu, ötekinde birtakım kâğıtlar vardı.

Bu parçadaki altı çizili kelimenin anlamını bağlamdan hareketle yazınız. Bu kelimeyi parçadaki anlamının dışında bir cümlede kullanınız.

2. Aşağıda Ömer Seyfettin'in Pembe İncili Kaftan adlı hikayesinden bir parça verilmiştir.

Muhsin Çelebi, geniş somaki kemerli açık kapıdan rahat adımlarla girdi. Yürüdü. Başı her zamanki gibi yukarda, göğsü her zamanki gibi ilerideydi. Koynundan çıkardığı padişah mektubunu öptü. Başına koydu. Sonra altın tahtın üstüne - allı, yeşilli, mavili, morlu ipek yığınlarına sarılmış, sarmalarla, tuğlarla, sancaklarla çevrelenmiş- garip bir yırtıcı kuş sessizliğiyle tünemiş şaha uzattı. Ayağı öpülmeyen şah kızgınlığından sapsarı kesildi. Gözlerinin beyazları kayboldu. Mektubu aldı. Muhsin Çelebi, tahtın önünden çekilince şöyle bir çevresine baktı. Oturacak bir şey yoktu... Hemen sırtından pembe incili kaftanını çıkardı. Tahtın önüne yere serdi... Sonra bu değerli kaftanın üzerine bağdaş kurdu. Dev, ejderha resimleri işlenmiş sivri kubbeyi, yaldızlı kemerleri çınlatan gür sesiyle:

– Mektubunu verdiğim büyük padişahım Oğuz soyundandır! diye haykırdı.

Bu parçada hangi anlatım biçimi kullanılmıştır? Parçadan örnek vererek yazınız. (15 puan)

3. Aşağıda Rıfat Ilgaz'ın Öksürük adlı hikâyesinden bir parça verilmiştir.

Otelin her şeyi güzeldi; havası, suyu, hele yemeği! İşsiz geçen yıllarımı unutmuş, dünyayı yeniden sevmeye, insanlara yeniden ısınmaya başlamıştım. Kulağımın dibinde güm güm öten cazın davulu bile hoş geliyordu bana. Bu yemek süresi içinde yeni arkadaşlar bile edinmiştim. Salonda kahvemi içerken:

“Direktör çağırıyor!” dediler.

İki yıldır rengini, biçimini, daha doğrusu kişiliğini yitiren ceketimin düğmelerini ilikleyerek girdim direktörün yanına. Koskoca direktör, yemekten önce sunduğum kartvizitin yüzü suyuna, şöyle bir kımlıdandı yerinden.

Bu parçanın dil ve anlatım özelliklerinden ikisini yazınız. (10 puan)

4. Aşağıda Ömer Seyfettin'in Forsa adlı hikâyesinden bir parça verilmiştir.

Bu, her gece uykusunda kendini kurtarmak için birçok gemilerin pupa yelken geldiğini gören zavallı, eski bir Türk forsasıydı. Esir olalı kırk seneden ziyade geçmişti. Otuz yaşında dinç, levent, kuvvetli bir kahramanken Malta korsanlarının eline düşmüştü. Yirmi sene onların kadırgalarında kürek çekti. Yirmi sene iki zincirle iki ayağından rutubetli bir geminin dibine bağlanmış yaşadı. Yirmi senenin yazları, kışları, rüzgârları, fırtınaları, güneşleri onun granit vücudunu eritemedi. Zincirleri küflendi, çürüdü, kırıldı. Yirmi sene içinde birkaç defa halkalarını, çivilerini değiştirdiler. Fakat onun çelikten daha sert adaleli bacaklarına bir şey olmadı. Sadece abdest alamadığı için üzüldü. Daima güneşin doğduğu tarafı soluna alır, gözlerini kibleye çevirir; beş vaktini gizli gizli, işaretle eda ederdi. Elli yaşına gelince korsanlar onu "Artık iyi kürek çekemez!" diye çıkarıp bir adada satmışlardı. Efendisi bir çiftçiydi. On sene kuru ekmekle onun yanında çalıştı. Allah'a çok şükreliyordu. Çünkü artık, bacaklarından mıhlı değildi. Abdest alıyor, tam kıblenin karşısına geçiyor, unutamadığı ayetlerle namaz kılıyor, dua edebiliyordu. Bütün ümidi memleketine, Edremit'e, kavuşmaktı. Otuz sene içinde hiçbir an ümidini kesmedi. "Öldükten sonra dirileceğime nasıl inanıyorsam elli yıl esirlikten sonra da memleketime kavuşacağıma öyle inanırım." derdi.

a) Bu parçadaki zaman ve mekân unsurlarını belirleyiniz. (10 puan)

b) Bu parçada kahramanın fiziksel durumunu ifade eden bir özelliğini yazınız. (5 puan)

5.

Ne varlığa sevinirim
Ne yokluğa yerinirim
Aşkın ile avunurum
Bana seni gerek seni

Bu dördlükteki altı çizili sözlerle yapılan edebî sanatın adını yazınız. (10 puan)

6. Aşağıda Âşık Veysel Şatıroğlu'nun Kara Toprak adlı şiirinden bir dördlük verilmiştir.

Nice güzellere bağlandım kaldım
Ne bir vefa gördüm ne fayda buldum
Her türlü isteğim topraktan aldım
Benim sadık yârim kara topraktır

Bu dördlüğün,

Ölçüsünü :

Kafiye düzenini :

Dizilişine göre kafiye çeşidini:

Kafiye ve rediflerini :

yazınız.(15 puan)

7. “Görgü kuralları” konulu, en az beş cümleden oluşan deneme türünde bir paragraf yazınız. (20 puan)

(Yazdığınız bu yazı; cümle sayısı, verilen konu, türün özellikleri, fikir, tutarlılık, bütünlük, üslup, imla ve noktalama kurallarına uygunluk bakımından değerlendirilecektir.)